



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri S. J. Instructio [!] Poenitentis,
Confessarii, Et Parochi**

Segneri, Paolo

Augustae Vindelicorum ; Dilingae, 1696

Caput VIII. Quomodo procedendum sit Confessario in curanda cordis
durtia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52749](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52749)

Lugo de Pœnit. disp. 22. sect. 2. n. 21.

- (2.) Sanch. l. c. n. 2. Lugo l. c. n. 23.
- (3.) Molina in 1. parte. q. 1. ar. 1. disp. 2. Val. 2. 2. q. 2. p. 4. 5. Sanchez in decal. l. 2. c. 2. n. 8.
- (4.) Castrop. 1. 1. tr. 4. disp. 1. p. 9. n. 7. Laym. l. 2. tr. 1. c. 8. n. 5. Coninck. disp. 1. 4. dub. 9. n. 103. Riccard. in 3. dist. 25. ar. 4. q. 1. Mich. Medinal. 4. de rectain Deum fide. c. 10. Sa. V. Fidel. Sor. in 4. dist. 5. q. un. ar. 2. dub. 1.
- (5.) Sanch. l. c. n. 23.
- (6.) Conc. Trid. sess. 25. c. 1. de ref. Lugo. 10. 1. de Just. disp. 4. sect. 2. n. 9. Vasq. de elemos. c. 4. n. 8. Valent. 2. 2. disp. 3. sect. 4. Less. de Just. l. 2. c. 4. dub. 6. n. 47. Molina de Just. 10. 1. disp. 144.
- (7.) Trid. sess. 23. c. 1. de refor. Tolet. l. 5. c. 5. n. 7. Sanch. in dec. c. 3. n. 15. Sa. V. Paroch. & V. Fides. Navar. man. c. 25. n. 135. Posses. de offi. Cur. c. 3. n. 1. 3. Sor. de Just. & Iure l. 10. q. 1. a. 3. Barbosa de pot. Paroch. c. 15. n. 2. Castrop. 10. 1. de obs. fest. disp. 2. p. 4. n. 5. Bonac. de 3. Dec. precept. q. 1. p. 2.
- (8.) Sanch. de matr. l. 2. disp. 38. n. 5. Arriaga de Pœnit. disp. 43. sect. 4. n. 15. Medina C. de Confes. q. 19. concl. 3. coroll. 1.
- (9.) Sanch. l. c. n. 14.
- (10.) Vide Sanch. in Decal. l. 1. c. 16. n. 33. Azor l. 1. c. 13. q. 1. pr.
- (11.) Navar. in cap. Frat. n. 82. Suar. de Pœnit. disp. 23. s. 4. n. 6.
- (12.) Suar. l. c. n. 7.

CAPUT VIII.

Quomodo procedendum sit
Confessario in curanda cordis
duritia.

AD votum successerat Moyſi in Egyp-
to tenebrarum discussio, ex oculis
improbi Pharaonis, at tō æquè feliciter
laboravit in expugnanda cordis duritia.
Nescio an te fortunatorem fore sperem
cum tuo penitente; ita ut, postquam
ejus mentem depulsâ ignorantia, quâ fi-
cerat obscurata, serenaveris, etiam volun-
tatem valeas emollire. Certū omnino est,
quod non rarò, uti scriptum legimus Job.
41 15. Cor ejus indurabitur tanquā lapis.
Nihilominus tentandū est, quòd ratio mel-
lud frangas. huc enim collinant æt. ore
omnes, quæ tibi tanquam Medico sicut
obeundæ, ad excitandū in miseris huius
firmis (qui eò sunt deteriores, quò magis
voluntarij) magnum aliquem dolorem
ob præterita peccata, & efficacis propoſiti
eadem non repetend. Ostendam hinc
quas rationes, quæ in eam laboriosâ cu-
ratione videntur obſervandæ.

Et ut ad radicem mali quàm prius
descendamus; Scito hanc cordis duriti-
am etiam in voluntate residere, veluti pro-
pria sede, nihilominus tamen originem
suam trahere ab intellectu. Attendit, &
auscultavi, clamat Propheta: Nihil mihi
qui agat Penitentiam super peccato suo,
dicens: Quid feci? Hicem. s. 6. Vide,
unde proveniat, quòd nullus agat Peni-
tentiam: quia nullus dicit: Quid feci?
Quis unquam, si ex proposito perpendit
scit,

SEGNE
CONCORDIES
INSTRUCIO
POENITENT
CONFESSARI
PAROCHIA

feriō, quid egerit peccando, nō illud continuo dolendo studet delere, & in nihilū redigere? Hoc ergo posito, oportet intellectui adhibere, primum remediū, quod præstabis propositis penitentiæ sub finem Confessionis ejusmodi morivis, unde apprehendat & ponderet inestimabile peccati malitiam. Arque ut motiva ista usui accommodatiora reddamus, veluti ferrū expeditius tractandū, revocabo ea ad duo capita, ad Deum, & peccatorem; siquidē peccatum velut amphibæna infernalis, simul ac semel utrumque duplici ferit injuriā. Ad primum caput pertinet primō Injuria, quā peccator afficit Deum suum, dum in contemptū tantæ Majestatis præferre voluit voluptates suas, ad eō graviter ab ipso prohibitas. *Per pravariationē legis, Deum in honoras. Rom. 2. 23.* Secundō Ingratitudo, quam similiter ostendit peccator erga Deum, eum offendendo post tot ac tantā beneficiatam naturæ, quā gratiæ, cōmunia & particularia, occulta & manifesta, ab ipso recepta, in dō tunc, cum ea actu conferrentur; quā si non omni momento in potestate esset illius Domini tam indignè habiti, eum subito præcipitare ad inferos. *H. coine reddis Domino, popule stulte, & insipiens. Deut. 32. 6.* Tertio horrenda injuria, quæ inferitur à peccatore Christi Redemptioni, cui temerarius quodammodo tentavit renovare Vulnera, iterare opprobria, quando opere perpetravit id, quod causam dedit Crucifixi omni, nempe peccatum. *Rursum crucifigentes sibi met ipsos Filium Dei, & ostentui habentes. Hebr. 6. 6.* Ad alterū caput damni, quod peccatori ex delicto resultat, spectat jactura dolenda gratiæ Divinæ, cujus vel unicus

E. P. Segneri Instruēt. Confessarij.

gradus, uti tradunt sancti Doctores, (1.) universa naturæ bōa superat, *Omne aurū in comparatione illius, arena est exigua. Sap. 7. 9.* Secundō jactura paradisi, tactā illius permutatione cum amara, detestabili & momentanea voluptate, itaque nihil omnino faciendo. *Pro nihilo habuerunt terram desiderabilem. Ps. 105. 14.* Tertio brevitās vitæ, quæ nemine obstante citō relinquenda est. *Qua est vita vestra? vapor est ad modicum parens, & deinceps exterminabitur. Jac. 4. 15.* Quarto. Mors incerta, quæ subito ac improvise illum potest abripere. *Videte, vigilate, & orate: nescitis enim quando tempus sit. Mar. 13. 33.* Quinto. Horror judicij, quod ipsi instar gladij supra caput impendet, neque ab eo advertitur. *Viri mali non cogitant judicium. Prov. 28. 5.* Sexto, tormentorum jam in inferno paratorum æternitas; ubi post tot millones annorum, quot sunt in maris littore arenæ, quot in ære atomi, necdum vel momentū funestæ illius noctis, quam nulla sequitur aurora, præterij. *Cruciantur in igne & sulphure, & fumus tormentorum eorum ascendet in secula seculorum. Apoc. 14. 10.* Septimō, miseranda servitus, quæ efficitur mancipium diaboli, tyranni, & impostoris, qui quantum nunc allicere studuit ad peccatum, tantum postea inferet peccatam. *Quantum glorificavit se, & in delicijs fuit, tantum date illi tormentum, & luctum. Apoc. 18. 7.* Præter hæc, ad abrumpendū depravatæ indolis cursum, quæ in relapsus impellit, fortiter penitentiæ animo imprimenda erit irrefragabilis hæc veritas, quod quanto plūs augeatur peccatorū numerus, tantō magis cre-

F cat

cat difficultas consequendæ salutis: quod mali habitus semper plus vigoris acquirant, magis obscuretur animus, & frangatur, semperque indignior fiat auxilijs Divinæ gratiæ; diabolo crescant audacia, auctoritas, viræque ad oppugnandum; peccatori autem è contrario magis magisque deficient ad resistendum. Quæ ergo fieri moraliter possit, ut toties relabendo æternam evadat damnationem? Nihil profuit Samsoni sepius rupisse funes; demum victus perijt. *Nesciens, quod recessisset ab eo Dominus. Jud. 16. 20.* Ita nihil peccatori juvabit, aliquoties antehac excussisse carenas & compedes, si miser tursus se ijs induat. Forsitan dedignabitur Deus, hoc modo offensus, ei submittere auxilium: aut non superet tempus ad confitendum; aut, cum habuerit, non succedent Contritio & Propositum; Itaq; perfidus in potestate tartarei hostis derelictus (veluti Samson in unguibus Philisteorum) intelliget gravem esse deceptionem, dicere: *Egrediar, sicut ante feci, & me exentiam.* Patrabo hoc peccatum, & postea confitebor, quemadmodum alijs sui confessus. Non ita se res habet. Tardat quandoque Dominus, sed tamen adest tandem. *Ne dixeris: peccavi, & quid mihi accidit triste? Altissimus enim est patiens Redditor. Ecol. 5. 4.* Motiva ista fusiùs exposita sunt in Instructione Pœnitentis, quæ huic quoque servient loco. Meminisse tamen te velim, ea parùm valitura, si scripta tecum circumferas, nisi meditando virtutem quoque horum profundè in animum demittas. Erit Confessionale tuum Organum quoddam, pulchrâ quidè specte, sed nullo animarum spiritu. Imò

erit vim tibi loquenti inferas, tamen cum spiritus tepet, necesse est etiam languere oratio. *Non dabis voci tuæ vocem virtutis.* Sermo tuus balistæ ictus erit, sed sine pila ferrea, quo concuties, non franges obstinationem.

Plurimum autè dictis tuis tobur admeret alia confusio, quæ foret, si verba essent contraria opera, neque lingue responderet manus. Parùm enim fidetur medicinis, quæ Medicus infirmus prescribit. Et licet febrim intra venas occultam ita presseris, ut Pœnitenti videri sanissimus, quâ argumentorum efficacia nihilominus reprehendes in alijs id quod tu ipse intra finium foveas & amas. Hæc est caula, ut meritò timendum est, damnosæ illius compassionis, quâ ostendens multi Confessarij erga Pœnitentium vulnera, quia in alienis plagis comparatūtu (quod naturale est) proprijs. Nobilis quidam Transalpinus percontabatur virum doctum, essentne eadem peccata in diversis regionibus æqualiter gravia. Quæ perit? respondet Theologus, An non Deus in diversis quoque Mundi partibus idem est sibi que similis? Quia, infert Nobilis, non ubique inveni Confessarios in omnibus ejusdem sententiæ. In Polonia si forte lægius potando Indulsi genio meo, excelsi istum benignè sine correptione patremisit Confessarius; at quando carnis illecebrâ victus in alienæ uxoris inhonestam consuetudinè incurri, tam luculentè me castigavit objurgatione, ut terror solus mihi pro freno esset, neque inhiberet a relapsu. Modò curiositate tractus veni in Italiã, ubi & vini abundantia, & viciu ob-
sturnarum visitationum, iisdem criminibus,

SEGNE
CONCIONES
INSTRICH
Pœnitent
Confessarij
Parochi

bus, & intemperantiæ & libidinis involverunt. Sed hinc incidi in Confessariū profusus ab altero diversum. Crapulam mihi exprobravit tanquam sacrilegium, dimissâ etiam sine levissima admonitione impudicitia. Ita ipse: eodem exemplo ostendens, quantum profint suaves correctiones Confessariorum, & quantum retrahat ab his liberius adhibendis animus sibi ipsi male conscius, eisdemq; medicina indigus. *In quo enim iudicas alterum, te ipsum condemnas. Rom. 2.*

Itaque, qui Confessarij munere fungitur, non simplici duntaxat utatur admonitione; necesse est, reprehensionem quoque admisceat. Errat vehementer, qui illam non adhibet. *Qui increpationes relinquit, errat.* Ita legitur *Proverb. c. 10. 17.* Qua in re duo tibi suggeram consilia perquam utilia, unum circa tempus reprehensionis, circa personam alterum. Primum ne corripas Pœnitentem ante finitâ Confessionem (2.) quia verba tua facile præberent occasionem pluribus, tacendi aliquod peccatum, & venenum, quod in lingua natat jam jam evomendum, resorbendi. *Da gloriam Deo, fili mi, & confitere: indica mihi quid feceris, ne abscondas:* ait Josue (*Ios. 7. 19.*) ad perfidum Acham, paternè ipsum potiùs compellando, quam Judicis autoritate, usquedum eum induceret ad confitendum furtum, & ut diceret: *Verè ego peccavi, & sic & sic feci.* Postquam confessus est, tunc ulus debita severitate, subjunxit: *Quia turbasti nos, exturbet te Dominus in die hac.* Comprobando sic observationem à me hic propositam. Quod ad personam attinet: tria genera Pœnitentium sunt, quos non

expedit objurgare, Pusillanimes, Contriti, & qui autoritate aliquâ sunt conspicui. Reprehendendi nō sunt ij, qui pusilli sunt animi, ne timor degeneret in desperationem, & ad casum impellat. Parcendum contritis est, quia, qui in solito modo compunctum severè exciperet, ille aggrederetur ultro sese oblati clavibus ad alienum arbitrium submittentem. Non increpabis deinde alicujus autoritatis homines; hoc enim debita illorum gradui reverentia postulat. *Senorem ne increpaveris, sed observa ut parrem. 1. Tim. 5.* Circa hos peculiariter imitare naturam, quæ novit in floribus porrigere medicinam; imò Christū ipsum tibi imitandum propono in ijs compositissimis correctionibus, quas nuntiari mandavit diversis Episcopis in Apocalypsis, miscendo, quantum licuit, quidpiam laudis reprehensionibus. Delicatum adeo Nobilium palatum est, ut cibos, nedum medicamenta averferentur, nisi probè sint conditi. Quapropter cautè illos admone, & cum (ut fieri solet) aliàs verecundi sint, attende, ne confusionem è vultu prominentem plus æquo accendas. *Non incendas carbones peccatorum arguens eos. Eccl. 8. 13.*

Austerius nonnihil cum ijs agendum est, qui asperioris sunt frontis, & cordis duri, sua recensent peccata, veluti illustria enumerarent facinora, atque ad Confessionem accedunt, tanquam in triumpho sua ostentaturi flagitia. *Induraverunt facies suas supra petram. Jerem. 5. 3.* Contra hos, atque alios, qui sunt inculci, rudes, atque incapaces mitioris tractationis, exequere Apostoli mandatum, *Increpa*

pa illos durè, ut sani sint. ad Tit. 1. 13. Congrua & opportuna verba erunt ejusmodi. *In veterate dierum malorum. Plene omni dolo. Plene omni fallacia. Inimice omnis justitie.* Aliaque Sanctis viris usitata: ita tamen, ut eorū Zelus in te nullā aspergatur impatientiæ maculā. Imperturbatus sit animus, etsi turbationis species foris appareat; quemadmodū in sole, qui licet aliquando eclipsetur, apparens duntaxat, non vera subest eclipsis.

In genere loquendo, cum difficile sit mediam tenere viam, si ad alterutrum deflectendum est, præstat excedere suavitate, quam rigore. Sic enim plus impetabit à Pœnitente, cum Confessarijs id eveniat quod vitibus, quæ nunquā sunt fecundiores, quam inter Olivas consistit. Hæc non ideo dixerim, ut imiteris eos, qui sub prætextu benignitatis, nõ medentur. Nam etsi Confessarius imprudens possit Pœnitenti asserere damnum exasperando vulnera, quibus mederi deberet, neutiquā tamen comparandum est damnum illud cum eo, quod excitant tot Confessarij muti, qui nunquā os aperiunt, nisi dulcissima verba Heli Sacerdotis propinaturi: *Nolite facere rem hanc.* Cavete vobis, quantum potestis. & mox absolvunt, non solum non resecando, sed ne incidendo quidem partem insectam. Unde provent, ut ipsimet Pœnitentes sæpenumero doleant, seque deceptos querantur hac in tempesta benignitate, ac se rursus accusent de enormioribus peccatis, quod dubitent, an bene à Confessario fuerint percepta, qui ea irreprehensa transmisit. Quantumvis magnum damnum inferat grandinis tempestas, plus tamè nocet.

traordinaria serenitas: ut hinc volentior fuisset Palæstinis saxeus aut plumbosus turbo, qualis tamen subinde accidit, quam longa annorum tranquillitas. Eius temporibus exorta, quando tribus annis cum semestri nulla se in conspectum dedit nubecula.

Verum aliquoties, ut saxeæ corda compunctionis aqua fluant, non satis est expululare semel, repetendi sunt ictus. *Perseus sit bis siliicem. Num. 20. 11.* Continget, ut quidam etiam adductis omnibus rationis momentis, & adhibitis repetitionibus nihil moveantur, neque ea signa edant, quæ de judicentur ritè dispositi; quemadmodum si difficiles se monstrarent in acceptanda pœnitentia ipsi injuncta, minime promptos ad præstandam necessariam restitutionem, vel sui accusatione crebri palliant excusationibus, seque nimis contendere expedire festinatio; aut alia parùm probata dolentis animi indicia præferrent. Tunc repetendæ sunt industria. Itaque alterum remedium, quod tibi suppedito, efficacius jam memotio ad vincendam quamcunq; duritiam, est Oratio. Sed priusquā te horum usus amoni doceam, necesse est eorum robur ac valorem cognoscere.

Dudum contra Naturam questus est Plinius, quod hominem nudum omnino ac inermem in hanc lucē edidisset, ceteris animalibus tam providè munitis. Insuper, uti sæpius solebat, accusabat illam Providentiam, cujus non penetrabat consilium: quasi etiam ipse cuperet eorum adhiberi numero. *Qui quacunque ignorant, blasphemant. Iudæ. 10.* Si armis destitutus est homo, an non manus habeat? His clausum tenet

SECNE
CORRUPTES
INSTRICTIO
Pœnitent
Confessarij
Parochi

tenet integrum armentarium; ad eò, ut
 cufis, emittis que per balistas fulminibus
 non modò se reddere queat formidabile,
 ululatu lupum, rugitu leonem, sed cælum
 quoque ipsu tonando efficere. In hunc
 modum responderi poterit Peccatorum
 lamentis, quando identidem exaggeran-
 do propriam fragilitatem videntur tacite
 incusare Providentiam, suorum lapsuum
 auctorem, quòd illos non ex aere, sed lu-
 to formasset. Sed nunquid non vobis De-
 us reliquit Orationem? Sciote itaq; (ju-
 re ipsis poterit reponi) quòd in sola Ora-
 tione vobis instruxerit locupletissimã of-
 ficinam, in qua lutu vestrum chalybe so-
 lidius efficere, & non solum scuta, quibus
 vos contra hostes vestros defendatis, sed
 & omnis generis tela & enses ad inferen-
 dam cladem possitis fabricare. Contulit
 Deus tantam vim & efficaciam Orationi,
 ut, quando ab ipso quidpiam petitur ad
 salutem spectans, neque petitio aliquo la-
 bore defectu, certò ac infallibiliter obtri-
 neat quod petitur. (3.) De quo qui-
 dem ita certos nos esse jussit divino suo o-
 re, ut, qui dubitaret, vel eum potestate de-
 fecisse, vel fictè promississe, sentire videret-
 ur. Imò ut excitaret torporem nostrum
 ad arripendum hoc remediũ, effecit il-
 lud non solum opportunũ, sed etiam ne-
 cessariũ: cum probabilissimum sit (4.) salu-
 tẽ de lege ordinaria (quæ est illa, quã Pro-
 videntia comuniter sequitur) quòd post
 primã gratiã cetera auxilia ad salutẽ non
 accipiantur, nisi petantur. Ut propterea
 in libro *de Ecclesiasticis dogmatibus*,
 cujus Auctor habetur S. Augustinus, scri-
 ptum legatur: *Nullum credimus ad salu-
 tem, nisi Deo invitante venire nullũ in-*

*vitatum, salutem suam, nisi Deo auxili-
 ante, operari; nullum nisi orantem, auxi-
 lium promoveri. c. 56.* Hic stylus est Curie
 cælestis, conferre gratias suas promptissi-
 mẽ, sed supplicantibus. Ad eò, ut magni
 Nominis Theologi doceant, quòd qui-
 busdam peccatoribus penitus excæcatis,
 insanis & induratis, subtrahenda sicut non so-
 lum auxilia extraordinaria gratiæ effica-
 cis, sed & solita provisio gratiæ sufficien-
 tis (5.) & solum ipsis relicta sit facultas suf-
 ficiens sese Deo commendandi, ut videtur
 deduci posse ex celebri Concilij Trid.
 sententia: *Deus impossibilia non jubet, sed
 jubendo monet, & facere quod possis, &
 petere quod non possis. Sess. 6. c. 11. ex Aug.
 do nat. & gr.* Si non utantur clave hãc au-
 reã, ad hauriendum ex divinæ misericor-
 diæ cellã vivificum liquorem, prostratis
 suis viribus, nulla spes ipsis superest, effu-
 gium nullum, pereundum est. Neque ulli
 nisi sibi ipsis mortis suæ causam possunt
 adscribere, quia voluntaria illa negligẽtia
 recurrendi ad Deum, sufficientissimè
 illorum peccata reddit voluntaria, ac vo-
 luntariam perditionem. Quod si verum
 est, quid porrò evidentius declarare po-
 test necessitatem orandi? Cùm pestifera
 luës præteritis annis universam occupã-
 set Siciliam, neque Medicorum paucitas
 par esset maximæ ægrotum multitudini,
 visum est in publicis vijs & plateis præco-
 num voce proclamandum unicum mali
 remedium, quod erat, haurire potum ex
 nive. Optanda hodie esset tanta vocis cõ-
 tentio, quã in plateis audiretur ab usura-
 rijs, in lupanaribus à meretricibus, à præ-
 donibus in sylvis, atque ab ijs maximè,
 qui longo jam tempore immergi sunt fla-

gitijs, perciperetur consilium: comendate vos Deo, comendate vos Deo! Animæ perfidæ & propè dixerim, perditæ, bene advertite. Nullum inter vos atque damnato intercedit discrimen, nisi quod in potestate vestra sit, uti oratione. Videte pottem unicum vobis relictum, per què tot mala, quibus circumdati estis, effugiat. Nisi in isto salutè quæratis, jam jam Tartarus vos erucianos ignibus apprehendet. Nihil vobis aliud superest, nisi, què admodum scorpioni flammis cincto, sine remedio desperatio.

Sed relictis his, ad te redeo, Virga ista, quæ mira patrare solet etiam in cordibus induratis, dupliciter tibi debet esse usui. Ardentibus votis Numinis commendandus à te erit Pœnitens malè dispositus; eique significanda, id ipsum pro se faciendi, necessitas summasq; demonstrandū, quod, uti jam dictū est, in ipso potestate ac manibus consistat, obtinere à Deo mutationem animi, & vitæ suæ, præsidio Orationis, factæque mutatione perseverantiam. (6.) Ostende illi quoque modū efficaciter orandi, nempe cum humilitate, perseverantiâ, & fide: (7.) Quia particulariter circa ultimam conditionem fidei, duplici modo gravissimè potest errari, per excessum scilicet, & defectum. Peccant excessu, qui, cum in accumulandis sceleribus sint assidui, paucis quibusdam precatiunculis ad Divæ Virginis honorè recitatis confidunt, rō secus, ac si sub exitum vitæ securitatis literas pro suis possent impetrare peccatis, & quæ est peccati Advocata, constituere flagitiorum Patronam, Aufer itaque ab ipsistam perniciosam deceptionem, quia sicuti nullū

est corporibus pestilentius venenū, quam quod cum lacte bibitur, ita nihil est animæ magis lethiferum, quam cum Oratio efficitur peccaminosa: *Oratio quæ fit in peccatum. Ps. 108. 7.* Non enim illuminatur ad tollendam ex sinu animæ moriem, sed soporem lethalem conciliandum. Erant deinde alij detectu confidentie (quorum numerus videtur esse major.) Hi, cum in aliquod peccatum fuerunt lapsi, intermitunt consuetas devotiones, falsò persuasi, se, quamvis vivunt in illi statu, nihil inde capere utilitatis: neque negligunt ad Deum recurrere, quid dicant, indignos se esse qui exaudiantur. Hi quoque omni studio dedocendi sunt suū errorē, apertè demonstrando, quod, tamen si quis perdidit gratiam, & hinc opera bona tantum non præstent, ut in se habeatur pro mortuo, conducant nihilominus per modum dispositionum recondendi ad vitam: juvant quoque, ne Deus ita repente gladium eorum cervicibus impendentem sinat cadere: juvant, ut concedat tempus confitendi, dolendi, & se preparandi; juvant ne improbitus adveniat ad exigendas rationes tunc, quando conscientie libri plus sunt intercati. Quod verò indignos se judicant, qui audiantur, est illud velamentum pigritiæ, & specieris verentia. Deus exaudite nos non debet intuitu bonitatis nostræ, sed suæ. *Propter vos ego faciã, domus Israël, sed propter Nomen sanctum meum. Ezech. 36. 22.* Exigit servitia, ut exaudiamur; ylti debet sibi supplices. (8.) Hinc fit, ut Peccator aliquis plus obtinere possit, quam Iustus, si majorè habeat fiduciam, peccati. Nam, licet Oratio illius, qui est in statu

SEGNE
CORRUPTIO
INSTRICH
Pœnitent
Confessari
Parochi

peccati, careat merito, quia meritiū provenit ex charitate, potest tamē habere efficaciam, quia vis & efficacia procedit ex fide: (9) Et hoc est idipsum, quod juxta S. Basilij interpretationem insinuat Christus, quando dixit: *Si nō dabit illi, eō quod amicus ejus sit, propter improbitatem tamen ejus (quod idem est, ac, propter improbitatem) dabit illi. Luc. 11. 8. (10.)*

Quod si etiā distinctiūs tibi dari praxin eorum desideras, quæ hucusq; in isto Capite exposuimus, accipe sequentem. Quando Pœnitens tuus manifestandi se tibi finem fecerit, quantum necesse est ad cognoscendas ipsius iniquitates & inclinationes, si non esset optimē dispositus; selige ex motivis initio hujus Capitis adductis rationes quasdā robustiores, magisq; illius capacitati ac necessitati idoneas, quibus eū meliūs ad Absolutionē disponas, exaggerando peccata ab ipso commissa, non tamen generaliter duntaxat, neq; nimium distinctē. Non nimis in genere, quia doctrina universalis nō admodum videtur esse utilis; Non distinctē nimis, Nam si cuius delicto volueris annexere admonitiōē, eris oppidō molestus & fastidiosus. Restat itaque, ut fecernas unū ex notabilioribus, & circa ea verbis tuis stodeas excitare detestationem, atq; animosum decretum; quod cetera omnia involvat. Cū autem posset accidere, ut in proluxa Confessione ea, quæ majoris sunt ponderis, memoriā elaberentur, adhibe signū, quod ab alijs non advertatur. Quidam singulis digitis assignant peccatum aliquod mortale ex ijs, quæ frequentius solent recurrere: Blasphemias, Furta, Odium, Luxuriā, Omissiones circa præ-

cepta proprii status, ac tum suo tempore singillatim, quæ casu occurrerint, profertur. Ego ad tam minutam observationē non descenderem, nisi viri doctissimi in suis libris (11.) longē sublimioribus isto, me docerent, in elaboranda gemma adeo pretiosa, qualis est gratia, longē excellentior adamantē, etiam minutias non esse prætereundas. Si deinde his omnibus peractis, nihilominus in extraordinario casu cor indurati hominis nō emolliatur, non ideo despondendus est animus, neq; veluti post irritum assultū solvenda obfidio. Perge, & excitato saltem in Pœnitente desiderio recuperandi sanitatem (raro in hoc ægtorum genere, attamē necessario) præscribe illi, quoties in die corā venerabilissimo Sacramento, aut Beatissimā Virgine debeat supplex flagitare hanc contritiōē, donec elapso temporis spatio (uti præsentēs postulabunt circumstantiæ) siue dierum, siue hebdomadum, mutata voluntate ad te redeat, petatque Absolutionem. Et talis mutatio admirabilis per experientiam te docebit vim atq; robur Oratiōis; cui tu interea ipsemet quoque debes insistere, ad obtinendam à Deo miseræ hujus animæ salutem: si quidem oportet hic imitari, quod Jobum fecisse legimus, & itygio lupo maxillas elidere, prædāq; eripere, mordicus apprehensam, *Conterebā molas iniqui, & de dentibus illius auferēbam prædā. Job. 29. 17.* Neq; solū in his rarioribus casibus, sed etiam in reliquis, Oratio, tanquam instrumentum omnium tuarum actionum, in ministerio tam sublimi erit adhibenda. Hanc oportet præcedere, comitari ac subsequi, Antequam te conferas ad excipiendas

piendas Confessiones, implorandum est Dei auxilium, ne erres. *Da mihi, Domine, sedium tuarum Assisericem Sapientiam, ut mecum labores.* Sap. 9. v. 4. & 10. Invo- candum est illud, cum jam aures præbes confitentibus, præsertim in quibusdam difficilioribus casibus, ut securè eos res- solvas. *Cum ignoremus, quid agere debe- amus, hoc solum habemus resisus, ut oculos nostros dirigamus ad te.* 2. Par. 20. 12. Invocandum est denique finito opere, ut tibi Deus clementissimè dignetur condonare omnes errores, in tam sancto exerci- tio admissos, & ratum habeat, atque per- ficiat id, quod ille solus est operatus. *Con- firma hoc Deus, quod operatus es in nobis, à Templo tuo.* Pf. 67. 29.

Suò opere autem desidero, ne existi- mes, observationes istas nimium esse mo- lestas, scrupulosas, atq; superfluas. Deniq; quodnam omnium difficillimū opus est, quod Divina Providentia aggreditur, ni- si mutare cor peccatoris? qui pè hic so- lum invenitur resistencia in materia contumaci & refractaria operanti. Quare nulla unquam industria videri debet im- modica, quæ prædictum cor disponatur ead operà, ut se patiatur à Deo tractari, quemadmodum argilla in manu figuli, qui ex vase contumeliæ incendit formare vas honoris. Ex altera parte præcipitando hanc curatione ex impatientia, luculentū animæ tuæ vulnus infliges, cum & tibi, quod alijs medicis, eveniet, qui egros occidunt impunè. Si gravem in munere tuo admi res negligentia, malum redun- dabit & in malè curatum. & malè meden- tem, pari utriusq; exitio. Quare antequam Absolutionem impertias Pœnitenti, vide,

an in ipso inveniantur debite dispositio- nes circa peccatum. *Occide & manduca.* Act. 10. 13. tibi dictum audivi S. Petrus tunc, quando vidit descendere linum plenum serpentibus &c. quod ipse ce- lo parabatur in cibum. *Occide & man- duca.* Ut hinc quisvis Sacerdos intelligat, ad audiendas Confessiones expositum, ut peccata populi comedat, quod, si in peccata necdum mortua sunt per contri- tionem, aut saltem moribunda per tri- tionem, necesse sit prius occidere, antequam comedat. Pœnitente efficaciter dis- posito ante Absolutionem ad dolorem. Aliàs illæ vite peræ devoratae vivæ, mori afferent, primò quidè Marti, quæ exspe- perit, hoc est, Peccatori, & tum incanta- tori, qui suâ fœcordiâ illas vivere permis- sit, nempe Confessario. *Occide inquit, & manduca.*

(1) S. Aug. tr. 72. in Joan. S. Thom. q. 113. ar. 9. ad 2. (2) Castrop. de Sac- Pœn. tr. 23. di. sp. un. p. 19. §. 2. n. 4. in fine. (3) S. Th. 2. 2. q. 83. ar. 15. ad 2. Suar. l. c. 2. rel. l. 1. c. 23. n. 2. & c. (4) Suar. l. c. 2. n. 7. Less. l. 4. de Sumo Bono c. 7. Tertio est medium. (5) Bellarm. Contra. l. 2. de Amissione gratiæ, & statim peccati. c. 14. Tertio observat. Card. Pallan. de arte perfect. l. 2. c. 2. Vide etiam Suar. l. c. 2. 8. n. 3. in fine. (6) Vasq. l. 2. ar. 10. §. 114. Suar. 10. 3. de gra. Di. sp. 12. de mortu. c. 28. fo. 2. de rel. l. c. 26. n. 5. (7) S. Th. 2. 2. q. 83. ar. 15. Suar. l. c. 2. c. 23. ad 2. (8) S. Thom. l. c. ar. 16. ad 2. Suar. l. c. 2. c. 25. in fine. Toler. in Joan. 16. Act. 10. 31. (9) S. Thom. 2. 2. q. 83. ar. 15. ad 3. Laym. l. 4. Tr. 1. c. 1. n. 10. S. Anselm. (10) S. An- de const. monast. c. 2. (11) Laym. de Sac- Pœn. c. 13. n. 9.

SEGNE
CONCIOS
INSTRUCIO
Pœnitenti
Confessari
Parochi